

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 5 /2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

178/2019. (VI.13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. január 3-án, postai úton előterjesztett **panaszát** a 2019. június 13-án – Dr. Cservák Csaba előadó testületi tag távollétében, írásbeli előterjesztése nyomán – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK), kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. január 3-án, postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2018. december 8-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2018. december 8-án a rabszolgotörvény elleni demonstrációban vett részt, az A. utca K. tér felőli végén tartózkodott, majd a K. tér felé indult, hogy ott folytassa a tüntetést. A panaszos továbbá előadta, hogy 10-15 métert tehetett meg, amikor egy rendőr oldalról/hátulról kirúgta a lábát, aminek következtében a panaszos a földre került. Ezek után a panaszost a kövezetre szorították, majd néhány perccel később félrevezették. A panaszosi előadás alapján megmotozták, a személyi igazolványát magukhoz vették, majd felvették az adatait. A panaszosnak 15-20 percet kellett várni, a rendőrök tájékoztatása szerint arra, hogy a helyszínre érkezzen egy autó, amivel be tudják vinni a panaszost az BRFK kerületi Rendőrkapitányságra. A várakozást követően a panaszosnak kamerába kellett mondania az adatait, valamint felszólították, hogy forduljon körbe, ezek után eresztették csak el a panaszost és adták neki vissza az iratait. A panaszos a lábkirúgást és a leszorítást indokolatlannak tartja,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

semmilyen felszólítást nem kapott ezeket megelőzően. Továbbá a panaszos álláspontja szerint az adatok kamerába mondatása jogszerűtlen, mivel a Rendőrségről szóló törvény nem tartalmaz erre vonatkozó rendelkezéseket.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) 2019. január 30-án T. Zs. I. r.örgy. az alábbi jelentést készítette:

2018. december 8-án rendezvény biztosítási feladatot látott el r. törm. a K.L. téren a *Szövetség által bejelentett rendezvényen a *Rendőrség * Főosztály állományából.

R. örgy. szolgálata teljesítése során a K.L. téren tartózkodott, ahol a rendezvény napirendje szerinti utolsó felszólaló beszédét követően a tömeg az A. utca irányából a P. irányába indult. Ott az előzetesen elhelyezett kötélkordon mögött végig helyet foglaló rendőri erők próbálták feltartóztatni őket tekintettel a *. ált. számon kiadott személy és létesítménybiztosítási intézkedésre.

Ennek során L. Zs. r. őrmester 13 óra 5 perckor arra lett figyelmes, hogy a panaszos a kötélkordonon átjutva, futva a P. épülete felé indult, majd őt az ott szolgálatot ellátó rendőr kolléga próbálta intézkedés alá vonni, azonban a panaszos annak ellenszegülve próbált a P. felé menni. Ekkor a kötélkordonnál álló rendőrök többször felszólították a kötélkordonon áthaladó személyeket, hogy cselekményüket fejezzék be. Ennek a felszólításnak ellenére a panaszos bejutott a kötélkordonon belülré valamint erőszakosan áthaladt az őt megállítani akaró rendőri erőn is.

A személy és létesítménybiztosítási intézkedés hatálya alá tartozó területre bejutó, befutó panaszos felé futott r. örgy. L.Zs. r. őrm. és M. G. r. őrm. L.Zs. r. őrm. a törvény nevében szavak előre bocsátásával megkezdte a jogellenes magatartás abbahagyására irányuló felszólítást, a személy és létesítménybiztosítási intézkedés hatálya alatti területen tartózkodó és a P.felé futó panaszossal szemben. A felszólítást a panaszos figyelmen kívül hagyta, mely során tovább futott a P. irányába, ahol a* elnöke tartózkodott és éppen távozni készült, mely során a védett vezető szállítását ellátó gépjárműkonvoj az P. XII. kapujánál állt.

A panaszos, mivel tovább folytatta cselekményét a felszólítás ellenére, így tekintettel az arányosság követelményeire testi kényszer alkalmazása mellett döntött L. Zs. r. őrmester, aki a panaszos jobb karját megfogta. Azon hátsó karbölcső kialakítása során egyensúlyvesztés következett be, mely következtében a panaszos L. Zs. r. őrmesterrel együtt a földre estek, majd a testi kényszert alkalmazása során kialakított testhelyzetet rögzítve, újból hátsó karbölcsővel G. G. r. törzsőrmester segítségével, az ellenszegülést megtörve, mivel a panaszos aktív ellenállást tanúsítva megpróbált kiszabadulni a fogásból. A panaszossal a Sz. utca irányába indultak.

Az intézkedés során a panaszost többször együttműködő magatartásra szólították fel, mely felszólítások, valamint az alkalmazott kényszerítő eszköz 13 óra 7 perc körüli időben elérték az intézkedés célját, a panaszos ellenállása megszűnt, közben a tér szélére érkeztek, ahol a panaszoson ruházatátvizsgálást hajtott végre L. Zs. r. őrm., amely során a nadrágja bal elülső zsebéből a (...) sorozatszámú igazolványa került elő, melyből megállapítást nyert, hogy a panaszos a fenti személy. Ekkor a panaszost tájékoztatták, hogy a K.L. tér területére személy és létesítménybiztosítási intézkedés van elrendelve, mely területre nem léphetett volna be, továbbá a felszólítás ellenére továbbra is ott maradt, így cselekménye szabálysértésnek minősül.

A panaszos elmondta, hogy az általa elkövetett szabálysértést ő nem tekinti jogsértő cselekménynek, ezáltal a személyi szociális körülményeiről sem kívánt nyilatkozni, azonban a szabálysértési nyilatkozatot saját kezűleg aláírta. A feltett kérdésre elmondta, hogy a híradásokból tudomása volt arról, hogy a K.L. térre személy és létesítménybiztosítási intézkedés van elrendelve.

Ezt követően az intézkedés tényét, az annak során tapasztaltakat T. M. r. törzsőrmester jelentette a századparancsnok, valamint a műveleti törzs irányába, mely jelentést követően, a személyi

adatok dokumentálása után utasítást kapott r. őrgy, hogy a panaszost tájékoztassa, hogy vele szemben szabálysértési feljelentés fog készülni, majd engedje szabadon.

Ezt követően az említett tájékoztatás megtörtént, valamint a panaszosnak a panasztételi jogosultságáról, annak módjáról és időbeli korlátjáról tájékoztatásra került, melyre válaszul elmondta, hogy tisztában van a panasztételi jogával, és a rendőri intézkedéssel szemben panasszal kíván majd élni. Az intézkedéssel összefüggésben sérülésről a helyszínen nyilatkozni nem tud. (Az említett tájékoztatás, valamint az arra adott nyilatkozat dokumentálásra került, a dokumentációt M. A. r. őrm. a (... sorozatszámú), a * Rendőrség ügyeletéről felvételezett videokamerával.

Az intézkedés végeztével, tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben további intézkedés a helyszínen nem vált szükségessé a panaszos szabadon bocsátása 13 óra 45 perckor külsérelmi nyom látszata nélkül megtörtént a K.L. tér Sz. utca felé eső részénél a K. szoborcsoporthoz. Azzal kapcsolatban hogy sérülése keletkezett-e a rendőri intézkedés során azt a választ adta hogy nem tudja, mivel a ruházata alatt nem tudja, hogy látszik-e valamilyen sérülés, de szerinte nem.

2) R őrgy. a Testület megkeresésére az alábbi releváns válaszokat adta:

A panaszos azon állítása, hogy a K.L. téren "egy rendőr oldalról/hátulról kirúgta a lábát, aminek a következtében a földre került" nem felel meg a valóságnak. A panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszerszerűen alkalmaztak az intézkedő rendőrök, mivel a felszólítás ellenére a szabálysértést tovább folytatta. A rendőri felszólításnak, hogy álljon meg nem tett eleget és mivel a K.L. térről akkor távozott a védett személy, így RSzSz. 40. § (2) bekezdése alapján a védett személy védelme és a szabálysértés tovább folytatásának megakadályozása érdekében alkalmazott testi kényszerszerűen. A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer során /mivel mozgásban volt/ egyensúlyvesztés következett be, mely következtében a panaszos L. Zs. r. őrmesterrel együtt a földre estek.

A panaszos azon állítása, hogy "két rendőr a földre szorította, majd néhány perccel később félrevezették" a valóságnak megfelel. A földre kerülést követően a panaszos aktív ellenszegülő magatartást tanúsított, mi szerint szabadulni akart a fogásból és tovább akarta folytatni a szabálysértést. Annak érdekében, hogy a cselekményét ne tudja tovább folytatni az intézkedő rendőrök az Rtv. 40. §. (1) bekezdés alapján a földhöz leszorították. Amint megszűnt a panaszos intézkedéssel szembeni ellenállása felállították és a személy és létesítménybiztosítási intézkedés hatálya alá tartozó területen a Sz. utca irányába kísérték, hogy a védett személy eltávozásakor ne tudjon jogellenes cselekményt végrehajtani, valamint további intézkedések végrehajtása céljából /igazoltatás, szabálysértési feljelentés/.

A panaszos azon állítása, hogy egy "kamerába mondatták vele az adatait és felszólították, hogy forogjon körbe a kamera előtt" részben tükrözi a valóságot. Az Rtv. 42. § (1) bekezdés alapján az intézkedés alá vont azonosíthatósága valamint a vele szemben indított szabálysértési feljelentés bizonyítása érdekében továbbá jogainak és panaszjogáról való tájékoztatás rögzítése céljából lett rögzítve, dokumentálva. A dokumentációt M. A. r. őrm. végezte a (... sorozatszámú), a *Rendőrség * ügyeletéről felvételezett videokamerával A panaszos képi dokumentálása, továbbá azért történt meg, hogy a ruházatán és a testen külsérelmi nyom látható-e, ezért lett megkérve hogy előlről és hátulról is készüljön vele kapcsolatban képi rögzítés.

3) A rendőrség csatolta a személy-és létesítménybiztosítási intézkedésről szóló dokumentumot, amelyet 2018. december 5-én dr. K. J. Z. r. dandártábornok rendelt el.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 46. § (1) bekezdés a) és d) pontjai alapján elrendelem 2018. december 8-án 06:00 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2018. december 08-án 14:30 óráig, az Országgyűlési Őrség parancsnoka által 2018. november 05- én 31099/758-10/2018. ált. számon fenntartott személy- és létesítménybiztosítási intézkedésben foglaltak szerint lezárt terület déli szakaszán az I. kapu irányából az A.Gy. szoborig, onnan a V. tere irányába a villamos sínek vonaláig, onnan a villamos sínek vonalában a Sz. utca magasságáig, onnan a Sz. utcában a K.L. tér felől 15m távolságig, onnan az úttesten keresztül a szemben lévő ház faláig, onnan az épületek falainak vonalában a B.B. utcáig, onnan a B.B. utca páratlan

oldalán a M.utca O. park felé eső oldaláig, onnan a M. utca O. park felé eső vonalában a Sz. rakparton lévő kerékpár útig, onnan az úttesten keresztül a M. utca páratlan oldalán lévő épület vonalában a B.B. utcáig, onnan a B.B. utca páros oldalán lévő épület vonalában a K.L. tér sarkáig, onnan az úttest szélén elhelyezett gránit kockák vonalában a P. Őrség által lezárt terület vonaláig tartó terület lezárását.

A fenti időszakban a * elnöke a P-ben hivatalos programokon vesz részt.

A védett személy szabadsága és méltósága bármely sérelmének megakadályozása, a biztonságának szavatolása, az esetlegesen ellene irányuló támadás elhárítása érdekében szükséges a jelzett területre belépők fokozott ellenőrzése, a belépés és benntartózkodás lehetőségének korlátozása, illetve az ott tartózkodók távozásra kötelezése.

A nemzetközileg védett személyek, köztük a diplomáciai képviselők ellen elkövetett bűncselekmények megelőzéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXVIII. ülészakán, az 1973. évi december hó 14. napján elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló, 1977. évi 22. törvényerejű rendelet 4. cikk a) pontjában foglalt kötelezettség teljesítése csak a fenti terület lezárásával és a forgalom korlátozásával biztosítható.

R. dandártábornok felkérte Budapest rendőrfőkapitányát, hogy az intézkedést további indokolt mértékű ideiglenes forgalomkorlátozási, közrendvédelmi és bűnmegelőzési intézkedésekkel egészítse ki.

4) A rendőrség megküldte a Testület részére a panaszos elleni feljelentést, amelyet 2018. december 8-án készített L. Zs. r.őrm.

A panaszos ellen az általa elkövetett 2012 évi II. tv 216 § (2) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő (a helyszínbiztosításával kapcsolatos szabálysértés) szabálysértés elkövetése miatt az alábbi tényállás alapján r. őrm. feljelentést tesz.

2018. december 8-án, rendezvény biztosítási feladatot látott el r. őrm. K.L. téren a * Szövetség által bejelentett rendezvényen a *Rendőrség *Osztály állományából. A K.L. téren tartózkodott a szolgálata teljesítése során, ahol a rendezvény napirendje szerinti utolsó felszólaló beszédét követően a tömeg az A. utca irányából a P. irányába indult. Ott az előzetesen elhelyezett kötélkordon mögött helyet foglaló rendőri erők próbálták feltartóztatni őket tekintettel a *.ált. számon kiadott személy és létesítmény biztosítási intézkedésre.

Ennek során 13 óra 5 perckor arra lett figyelmes r. őrm., hogy a panaszos a kötélkordonon átjutva, futva a P. épülete felé indult, majd őt az ott szolgálatot ellátó rendőr kolléga próbálta intézkedés alá vonni, azonban a panaszos annak ellenszegülve próbált a P. felé menni. Ekkor a r. őrm. mellett tartózkodó G. G. r. törm.-mel, valamint M. G. r. őrm.-mel elindultak a panaszos felé. Látva, hogy a panaszossal szemben kényszerítő eszköz használata szükséges a törvény nevében szavak előre bocsátásával r.őrm. megkezdte a jogellenes magatartás abbahagyására irányuló felszólítást, azonban az eredményre nem vezetett, így tekintettel az arányosság követelményeire testi kényszer alkalmazása mellett döntött, mely során L. Zs. r. őrm. a személy jobb karját megfogta. Azon hátsó karbölcső kialakítása során egyensúlyvesztés következett be, mely következtében a panaszos L. Zs. r. őrm.-mel együtt a földre estek, majd a testi kényszert alkalmazása során kialakított testhelyzetet rögzítve, újból hátsó karbölcsővel G. G. r. segítségével az ellenszegülést megtörve a panaszossal a Sz. utca irányába indult. Az intézkedés során a panaszost többször együttműködő magatartásra szólították fel, mely felszólítások, valamint az alkalmazott kényszerítő eszköz 13 óra 7 perc körüli időben elérték az intézkedés célját, a panaszos ellenállása megszűnt, közben a tér szélére érkeztek, ahol a panaszoson ruházátátvizsgálat hajtottak végre, amely során a nadrágja bal elülső zsebéből (...) sorozatszámú igazolványa került elő, melyből megállapítást nyert, hogy a panaszos a fenti személy.

Ekkor a panaszost r. őrm. tájékoztatta, hogy a K.L. tér területére személy és létesítmény biztonsági intézkedés van elrendelve, mely miatt cselekménye szabálysértésnek minősül.

A panaszos elmondta, hogy az általa elkövetett szabálysértést ő nem tekinti jogsértő cselekménynek, ezáltal a személyi szociális körülményeiről sem kívánt nyilatkozni, valamint a szabálysértési nyilatkozatot saját kezűleg aláírta.

Ezt követően az intézkedés tényét, az annak során tapasztaltakat T. M. r. törm jelentette a századparancsnok, valamint a műveleti törzs irányába, mely jelentést követően, a személyi adatok dokumentálása után azt az utasítást kapta r. őrm., hogy a panaszost tájékoztassa arról, hogy vele szemben szabálysértési feljelentés fog készülni, majd bocsájtja útjára. Ezt követően az említett tájékoztatás megtörtént, valamint a panaszosnak a panasztételi jogosultságáról, annak módjáról és időbeli korlátjáról tájékoztatásra került, melyre válaszol elmondta, hogy tisztában van a panasztételi jogával, és a rendőri intézkedéssel szemben panasszal kíván majd élni. az intézkedéssel összefüggésben sérülésről a helyszínen nyilatkozni nem tud. (Az említett tájékoztatás, valamint az arra adott nyilatkozat dokumentálásra került, a dokumentációt M. A. r. őrm. a * Rendőrség *ügyeletéről felvételezett videokamerával.

Az intézkedés végeztével, tekintettel arra tényre, hogy a panaszossal szemben további intézkedés a helyszínen nem vált szükségessé a panaszos szabadon bocsátása 13 óra 45 perckor külsérelmi nyom látszata nélkül megtörtént.

5) A rendőrség mellékelte a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló dokumentumot, amely alapján a panaszossal szemben:

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29.§ (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatás, az Rtv. 31.§ (1) bekezdés szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása és az Rtv. 47.§-a szerinti testi kényszer alkalmazása, mint kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

A rendőrségi iratok alapján a panaszos ellenszegülve próbált a P. felé menni, továbbá a panaszossal szemben a törvény nevében szavak előre bocsátásával felszólították a jogellenes magatartás abbahagyására, azonban az eredményre nem vezetett, mivel a cselekményét tovább folytatta így vele szemben a testi kényszer alkalmazása jogszerű, törvényes, indokolt, szükséges és arányos volt az Rtv. 15. § (1) bekezdés, az Rtv. 47. § valamint az RSzSz 39. § (1) bekezdés, az RSzSz. 40. § (1) bekezdés szerint.

Az intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása az 1994. évi XXXIV. tv 47 §-a alapján 13 óra 5 perctől 13 óra 15 percig tartott. A testi kényszer alkalmazása során személyi sérülés, anyagi kár nem keletkezett.

6) A rendőrség továbbá két DVD-t mellékel a Testület részére, amelyen a panaszossal szembeni rendőri intézkedés látható.

A felvételen látottak és a rendőri jelentésekben leírtak megegyeznek, egyéb releváns információt nem tartalmaznak.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2018. december 8-án a rabszolgatörvény elleni demonstrációban vett részt, az A. utca K.L.tér felőli végén tartózkodott, majd a K.L. tér felé indult, hogy ott folytassa a tüntetést, amikor kirúgták a lábát oldalról/hátulról és intézkedés alá vonták.

A rendőrség tájékoztatása alapján, 2018. december 8-án L. Zs. r. őrmester 13 óra 5 perckor arra lett figyelmes, hogy a panaszos a kötélkordonon átjutva, futva a P. épülete felé indult, majd őt az

ott szolgálatot ellátó rendőr próbálta intézkedés alá vonni, azonban a panaszos annak ellenszegülve próbált a P. felé menni. Ekkor a kötélkordonnál álló rendőrök többször felszólították a kötélkordonon áthaladó személyeket, hogy cselekményüket fejezzék be. Ezen felszólításnak az ellenére a panaszos bejutott a kötélkordonon belülre, valamint erőszakosan áthaladt az őt megállítani akaró élő rendőri erőn is. 2018. december 8-án 29022/110798-5/2018. ált. számon személy és létesítménybiztosítási intézkedés volt kiadva arra a területre, ahova a panaszos engedély nélkül bement.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el. Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Az Rtv. 29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímré, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

E kérdés tisztázásához azonban – a Testület megítélése szerint – szükséges tisztázni a gyülekezési jog gyakorlása során esetlegesen megvalósuló szabálysértési tényállások viszonyát.

A gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 2. §-ának (1) bekezdése szerint gyűlés a legalább két személy részvételével közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartott nyilvános összejövetel. A Testület rendelkezésére álló információk alapján elmondható, hogy a panaszos közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartott összejövetelen vett részt, amikor a rendőri intézkedés megkezdődött, ugyanakkor az előzetesen bejelentett rendezvény ekkor már véget ért.

A gyülekezési jogról szóló korábban hatályos törvény kapcsán megfogalmazott szakirodalmi álláspont szerint (amely a jelenleg hatályos Gytv. esetében is releváns) a gyülekezésről szóló

törvény „nem rendelkezik arról, hogy van-e bármilyen relevanciája annak, ha a gyülekezési jog gyakorlása, maga a gyülekezés vagy éppen a gyülekezési jog egyes részjogosultságaink gyakorlója ennek során és ezzel összefüggésben szabálysértést valósít meg”. „Így önmagában az, hogy a rendezvény megtartása vagy a szervezők, vezetők és résztvevők magatartása a Szabs. tv.-ben megállapított szabálysértési tényállásokba ütközik, a gyülekezés során nem értékelhető. Ennek megfelelően magát a gyülekezés jogszerűségét nem érinti, hogy például a résztvevők döntő többségének vagy éppen összességének magatartása szabálysértést valósít meg. Mindez nem azt jelenti, hogy a gyülekezés az elkövetett szabálysértésekkel szemben egyfajta 'védelem' vagy 'mentesség' biztosítana: a szabálysértési hatóság az ilyen esetekben is megfelelően lefolytatja az egyes elkövetőkkel szembeni eljárást”. „Indokolt megjegyezni azonban, hogy az egyes elkövetők kilétének megállapítása vagy éppen velük szemben a szabálysértési eljárás során megteendő intézkedések nem járhatnak olyan hatással, amelyek következményeiket tekintve ténylegesen a rendezvény feloszlatásához vezetnének, vagyis az elkövetők igazoltatására vagy éppen a személyi szabadság Rtv. és Szabs. tv. alapján történő korlátozására kizárólag oly módon kerülhet sor, hogy ez a gyülekezési jog gyakorlását a lehető legkisebb mértékben sértse. A rendezvény végét (feloszlását vagy feloszlátását) követően azonban nincs akadálya annak, hogy – amennyiben az általános feltételek adottak – akár valamennyi résztvevővel szemben eljárjon a szabálysértési hatóság”. [Hajas Barnabás: Kommentár a gyülekezési törvényhez, Wolters Kluwer, Budapest, 2017]

A fentieknek megfelelően a panaszos ugyan gyűlésen vett részt, ám az már az előzetesen bejelentett rendezvényt követően alakult ki, attól már külön vált. Összességében elmondható, hogy – utalva az idézett szakirodalmi álláspontra – a rendőrség, mint szabálysértési hatóság felléphetett a szabálysértést elkövetőkkel szemben.

Tekintettel tehát arra, hogy a gyülekezési jog gyakorlása önmagában nem zárja ki a szabálysértési tényállások megvalósulását (pusztán arra kell figyelemmel lenni, hogy a szabálysértési hatóság fellépése ne járjon a gyülekezési jog aránytalan korlátozásával), a rendőrség, mint szabálysértési hatóság nem tekinthet el az észlelt szabálysértési tényállásokkal szembeni fellépéstől. A Testület megítélése szerint az a tény, hogy a panaszos a többszöri rendőri felszólítás ellenére sem állt meg, továbbá engedély nélkül ment be a lezárt területre, ezáltal jogellenes magatartást tanúsított. elegendő volt ahhoz, hogy az intézkedéshez szükséges, minimális szintű gyanút megalapozza, és a rendőrség oldalán az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettséget keletkeztessen.

A fentieket összegezve a Testület arra az álláspontra jutott, hogy a rendőrségnek kellő jogalapja volt az intézkedés megkezdéséhez, a foganatosított intézkedéseket megfelelő törvényi felhatalmazás alapján jogszerűen alkalmazta a panaszossal szemben, így a panaszosnak nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrök az intézkedési kötelezettségüket hogyan foganatosították.

A rendőrök az intézkedési kötelezettségük alapján igazoltatást és ruházatátvizsgálatot foganatosítottak a panaszossal szemben.

A panaszosi előadás alapján a rendőrök megmotozták, a személyi igazolványát magukhoz vették, majd az adatait felvették és egy kamerába kellett azokat bemondania, miközben körbe kellett fordulnia.

A rendőrség tájékoztatása alapján, –miután többszöri felszólítás után a panaszos együttműködő magatartást tanúsított – a panaszoson ruházatátvizsgálatot hajtottak végre, amely során a nadrágja bal elülső zsebéből (...) sorozatszámú igazolványa került elő, melyből megállapítást nyert, hogy a panaszos a fenti személy. A panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a, pontja alapján igazoltatták. Az Rtv. 29. § (2) és (3) bekezdés alapján és miatt vették el és tartották maguknál a személyi igazolványát a panaszosnak, mely az intézkedés befejeztével vissza is lett adva a panaszosnak.

a) Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos a többszöri felszólítás ellenére sem állt meg és elzárt területre ment be, cselekményével a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény

216. § (1) bekezdés a. pontjába ütköző, és a szerint minősülő a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértés" –t valószínűsített meg,

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján - „A rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani” - személyi adatainak megállapítása érdekében igazoltatta.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése értelmében az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült a panaszos személyazonosságának a megállapításakor.

b) A Testület ezt követően a panaszos ruházat átvizsgálásának jogalapját vizsgálta meg.

A panaszos beadványában előadta, hogy megmotozták,

A rendőrség tájékoztatása alapján a panaszost nem megmotozták, hanem ruházatátvizsgálás került foganatosításra az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján, amely során a panaszos a nadrágja bal elülső zsebéből a (...) sorozatszámú igazolványa került elő, amelyből megállapítást nyert, a panaszos személyazonossága.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján - (6) A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolg.Szab.) 5. § (4) bekezdése alapján „A rendőri intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a rendőr megelőzze megtámadását, lefegyverzését, továbbá akadályozza meg, hogy a figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.”

A rendőrségi iratok alapján a panaszos az intézkedés megkezdésekor ellenállt a rendőri felszólításnak, csak a testi kényszer alkalmazása után tanúsított együttműködő magatartást, személyazonosságának megállapításához volt szükséges a ruházatátvizsgálás. Mindezek alapján a rendőröknek kellő jogszabályi felhatalmazásuk volt az általuk foganatosított intézkedésekhez.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az intézkedés során.

c) A panaszosi előadás alapján az adatait a kamerába kellett mondania, majd körbe kellett fordulnia előtte.

A rendőrség tájékoztatása alapján az Rtv. 42. § (1) bekezdés alapján a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.

A rendelkezésre álló dokumentumok tanúsága szerint a panaszos azonosíthatósága valamint a vele szemben indított szabálysértési feljelentés bizonyítása érdekében, továbbá jogainak és panaszjogáról való tájékoztatás rögzítése céljából lett rögzítve, dokumentálva. A panaszos képi dokumentálása, továbbá azért történt meg, hogy a ruházatán és a testen külsérelmi nyom látható-e, ezért lett megkérve hogy előlről és hátulról is készüljön vele kapcsolatban képi rögzítés.

Mivel a panaszos egy demonstráción vett részt, ahol több száz ember volt, a későbbi szabálysértési eljárás lefolytatásánál az azonosíthatósága szempontjából történt a felvétel készítése, továbbá az esetleges sérülések, panasztétellel kapcsolatos észrevételei rögzítése szempontjából is történt a felvétel készítése.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Rendőrség az Rtv. 42.§ (1) bekezdése alapján jogszerűen készített felvételt panaszról, így a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült a panaszos személyazonosságának a megállapításakor.

3) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök használatának megalapozottságát vizsgálta. A vizsgálat során elsőként a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos által sérelmezett fizikai erőszaknak titulált intézkedés testi kényszer vagy törvényi felhatalmazáson túli fizikai erőszak volt-e.

A panaszos előadása alapján a lábát oldalról/hátulról kirúgták, ezután két rendőr a földre szorította, majd félrevezették.

A rendőri előadás szerint a panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert alkalmaztak az intézkedő rendőrök, mivel a felszólítás ellenére a szabálysértést tovább folytatta. A rendőri felszólításnak, hogy álljon meg nem tett eleget és mivel a K.L. térről akkor távozott a védett személy, így RSzSz. 40. § (2) bekezdése alapján a védett személy védelme és a szabálysértés tovább folytatásának megakadályozása érdekében alkalmazott testi kényszert. A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer során /mivel mozgásban volt/ egyensúlyvesztés következett be, mely következtében a panaszos r. őrmesterrel együtt a földre estek. A földre kerülést követően a panaszos aktív ellenszegülő magatartást tanúsított, mi szerint szabadulni akart a fogásból és tovább akarta folytatni a szabálysértést. Annak érdekében, hogy a cselekményét ne tudja tovább folytatni az intézkedő rendőrök az 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

Amint megszűnt a panaszos intézkedéssel szembeni ellenállása felállították és a személy és létesítménybiztosítási intézkedés hatálya alá tartozó területen a Sz. utca irányába kísérték, hogy a védett személy eltávozásakor ne tudjon jogellenes cselekményt végrehajtani, valamint további intézkedések végrehajtása céljából /igazoltatás, szabálysértési feljelentés/.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolg. Szab. 39. § (1) szerint az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.(2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget: a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat, b) aktív ellenszegülést

tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad. (3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint–mivel a panaszos aktív ellenszegülést tanúsított–jogszerűen alkalmaztak a rendőrök testi kényszert, amely nem lépte túl a szükséges mértéket, arányos volt, így a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában.

4) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök megfelelően szólították-e fel a panaszost az intézkedést megelőzően, eleget tettek-e a tájékoztatási kötelezettségüknek.

A panaszos beadványában előadta, hogy a testi kényszer alkalmazása előtt semmilyen figyelmeztetést, felszólítást nem kapott.

A rendőrség tájékoztatása alapján a panaszost többször felszólították a jogellenes cselekmény abbahagyására mielőtt intézkedés alá vonták, amely kezdetekor próbált ellenszegülni.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből

tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése értelmében a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.

Abban a kérdésben, hogy a rendőrök nem megfelelően figyelmeztették, szólították fel a panaszt az intézkedéssel kapcsolatban a Testület nem tudott állást foglalni, mivel a panaszosi és rendőri álláspont között olyan mértékű ellentmondás feszült, amelyet a Testület – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem tudott feloldani, így a történetek rekonstruálására nem volt lehetősége.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a tájékoztatási/ felszólítási kötelezettség tekintetében nem megállapítható, mivel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni.

IV.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2018. december 8-án, a Testület arra az álláspontra jutott, hogy a rendőrségnek kellő jogalapja volt az intézkedés megkezdéséhez, a foganatosított intézkedéseket megfelelő törvényi felhatalmazás alapján jogszerűen alkalmazta a panaszossal szemben, így a panaszosnak nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült a panaszos személyazonosságának a megállapításakor. A Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az intézkedés során. A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Rendőrség az Rtv. 42.§ (1) bekezdése alapján jogszerűen készített felvételt panaszról, így a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült a panaszos személyazonosságának a megállapításakor. Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint – mivel a panaszos aktív ellenszegülést tanúsított – jogszerűen alkalmaztak a rendőrök testi kényszert, amely nem lépte túl a szükséges mértéket, arányos volt, így a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában. Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a tájékoztatási/ felszólítási kötelezettség tekintetében nem megállapítható, mivel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni

Budapest, 2019.június 13.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag helyett
Dr. Lukács Tamás elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag